

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/54/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4315203563
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4315203563.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: D. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom V. K., t.č. R., K.. N. XX a V. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom R., W. XXX/X, t.č. U. M. F. XX-AX, zastúpený Mgr. Jozefom Vidom, advokátom, so sídlom Turecká 36, Nové Zámky, o zníženie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 30. júna 2016 č. k. 12P/73/2015-83 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 26, § 62, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine a na základe vykonaného dokazovania zistil, že rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 10P/338/2008-39 zo dňa 19. 05. 2009 súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bol mal. V. zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 50 eur mesačne od 01. 06. 2009. Ako vyplýva z obsahu spisu 10P/338/2008, v čase začatia konania o úpravu rodičovských práv a povinností bol otec vo výkone trestu odňatia slobody S. nad W.. V tomto čase, ako vyplýva z výpovede otca dňa 02. 12. 2008 bol otec vlastníkom dvoch motorových vozidiel a vo výkone trestu bol od februára 2008, kde bol pracovne zaradený. Vo výpovedi uviedol, že na výživné maloletého od narodenia neprispieval, lebo mu to nebolo umožnené, keďže matka maloletého mu neposkytla náležitú súčinnosť, aj keď chcel na výživu maloletého prispievať. Otec v konaní 10P/338/2009 bol v priebehu konania z výkonu trestu prepustený a vo výpovedi dňa 19. 05. 2009 uviedol, že mal pozastavenú živnosť a vybavuje si jej obnovenie. S matkou dieťaťa otec uzatvoril rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa zaviazal prispievať na výživu mal. V. 50 eur mesačne. Matka maloletého dieťaťa bola v tomto čase poberateľkou rodičovského príspevku a rodinných prídavkov. Matka žila v spoločnej domácnosti so svojou matkou C. V. v prenajatom byte, ktoré náklady predstavovali 238 eur mesačne. Z takto vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že návrh otca o zníženie výživného nebol podaný dôvodne. Ako bolo preukázané z obsahu spisu 10P/338/2008, otec v čase rozhodovania súdu, kedy bola schválená rodičovská dohoda, bol prepustený z väzby a v čase rozhodovania nemal žiadny príjem, keďže mal pozastavenú živnostenskú činnosť. Otec však od 03. 11. 2010 je opäť vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselnú trestnú činnosť. Otec bol pracovne zaradený od 24. 06. do 24. 02. 2015 s prerušeniami, v súčasnosti je opäť pracovne zaradený od 05. 03. 2015. Je teda zrejmé, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane otca, ktorý je

opätovne, tak, ako aj v čase začatia konania o úpravu rodičovských práv a povinností vo výkone trestu a to od 03. 11. 2010. Z dôvodu, že otec je vo výkone trestu odňatia, má síce z tohto dôvodu obmedzené zárobkové možnosti a schopnosti prispievať na výživné maloletého, avšak súd musel zohľadniť, že do týchto nepriaznivých finančných pomerov sa otec dostal vlastným zavinením, pre páchanie úmyselnej trestnej činnosti, ktorá skutočnosť v žiadnom prípade nemôže byť na ujmu mal. dieťaťa. Súd poukázal na to, že k zmene pomerov došlo na strane samotného mal. V., ktorý je už žiakom základnej školy, ktorá skutočnosť je takou závažnou zmenou pomerov, odôvodňujúcou práve naopak zvýšenie výživného zo strany otca, keďže výživné určené v čase útleho veku dieťaťa vo výške 50 eur nezodpovedá odôvodneným potrebám maloletého. Z dôvodu, že na strane otca nedošlo k objektívnemu zníženiu jeho možností a schopností prispievať na výživu mal. V. pre skutočnosť, že otec je vo výkone trestu pre úmyselnú trestnú činnosť, súd návrh otca zamietol, keďže v tomto konaní súd v prvom rade berie zreteľ na záujmy maloletého dieťaťa.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol včas podaným odvolaním otec, odôvodniac ho tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd návrh zamietol z dôvodu, že sa sám dostal do nepriaznivých finančných pomerov tým, že spáchal trestnú činnosť a že výživné v sume 50 eur aj tak nezodpovedá odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa. Z vykonaného dokazovania je pritom zrejmé, že momentálne nie je objektívne schopný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v sume 50 eur mesačne, nakoľko nedosahuje takýto príjem v U. D., teda nemá vôbec možnosť a schopnosť takto určené výživné platiť. Možnosti a schopnosti povinného rodiča sú pritom jedným z kritérií, na ktoré by mal súd prihliadať, no v danom prípade súd túto skutočnosť nijakým spôsobom nereflektoval vo svojom rozhodnutí. Takýmto spôsobom mu hrozí, že po prepustení z U. D. bude mať na výživnom taký vysoký nedoplatok, ktorý nebude schopný zaplatiť, nakoľko je nemajetný a nemá žiadny príjem, kvôli ktorému môže byť znovu odsúdený za trestný čin pre neplatenie výživného, čo potom, vychádzajúc z logiky súdu prvej inštancie, zase nebude dôvodom na zníženie výživného, lebo aj to si sám privodí. Takto teda reálne hrozí, že z výkonu trestu prakticky nikdy nebude prepustený, resp. bude odsúdený na trest odňatia slobody pre neplnenie vyživovacej povinnosti počas výkonu jeho trestu odňatia slobody a nebude mať ani reálnu možnosť, aby sa riadne zamestnal a mohol plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Z uvedených dôvodov nesúhlasí s tvrdením súdu, že na jeho strane nedošlo k objektívnemu zníženiu jeho možností a schopností prispievať na výživu jeho syna tak, ako uviedol súd, preto navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že vyživovaciu povinnosť otca zníži na sumu 30% sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, počnúc dňom podania návrhu na súd.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že otec sa vo výkone trestu odňatia slobody nachádza od 17. 02. 2010. Do výkonu trestu sa dostal vlastným pričinením, a teda zo subjektívnych príčin prišiel o príjem. Maloleté dieťa od určenia výživného vo výške 50 eur fyzicky podrástlo, začalo navštevovať predškolské a už aj školské zariadenie. Matke sa zvýšili výdavky spojené s nástupom dieťaťa do prvého ročníka i s jeho fyzickým rastom. Z uvedených dôvodov navrhol návrh otca zamietnuť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Podľa § 395 ods. 1 CMP ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 395 ods. 2 CMP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Počnúc od 01. 07. 2016 nadobudli účinnosť zákony č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok a č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ktoré zrušili dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného

ustanovenia § 395 ods. 1 CMP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je v § 396 ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 161/2015 Z. z., a teda právnu úpravu Civilného mimosporového poriadku a v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 CMP (na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak) i právnu úpravu CSP, nakoľko CMP v jeho prvej časti, v § 59 až § 73, obsahuje úpravu len niektorých ustanovení o odvolaní, preto pri rozhodovaní o podanom odvolaní otca bolo potrebné aplikovať i právnu úpravu štvrtej časti CSP o odvolaní.

9. Predmetom konania je návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti otca, podaný na súde dňa 09. 03. 2016. Podaným návrhom otec žiadal, aby súd znížil vyživovacu povinnosť otca na maloletého V., nar. XX. XX. XXXX zo sumy 50 eur mesačne na 30% životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa, počnúc od podania návrhu.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. K zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Táto sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodnutia súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane, či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen celkovo zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale tiež prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami ako i majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, relaxačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Navyiac súd prihliadne i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

13. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh na zníženie výživného je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne a dostatočným spôsobom zistil skutkový stav veci, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Súd prvej inštancie sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému V.. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že od ostatnej úpravy výživného na maloletého V. došlo k zmene pomerov na strane maloletého V., keď v čase ostatného rozhodovania mal mal. V. rok a pol a t. č. už navštevuje základnú školu, čím došlo k výraznému nárastu jeho potrieb. K zmene pomerov došlo aj na strane matky, ktorá v čase ostatného rozhodovania poberala rodičovský príspevok v sume 158,67 eura a rodinné prídavky a t. č. pobera dávkou v hmotnej núdzi vo výške 116 eur a rodinné prídavky, takže u nej došlo k poklesu príjmu a aj vlastným pričinením, pretože z úradu práce bola vyradená z dôvodu, že sa nedostavila v stanovenom čase na úrad. Podľa vyjadrenia otca v čase ostatného rozhodovania v tom čase nemal žiaden príjem, mal pozastavenú živnosť, takže pokiaľ má otec t. č. nejaký príjem, aj keď nízky, dosahuje príjem vyšší ako v čase ostatného rozhodovania.

Príjmy oboch rodičov sú nízke, avšak potreby maloletého V. narastajú, a tak sa obaja rodičia musia podieľať aj na týchto jeho potrebách. Ak aj teda otec má t. č. času nízky príjem, dostal sa do takejto situácie vlastným pričinením, preto je záver súdu prvej inštancie, keď návrh otca na zníženie výživného zamietol, správny. Pre rozhodnutie je podstatná zmena pomerov, a nie to, aký vplyv to môže mať na otca v budúcnosti. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).